

Speech van de heer Meerman, voorzitter van Detailhandel Nederland op Retailpoort 'Duurzaam werken en werkbare duurzaamheid', 12 mei 2010 in Perscentrum Nieuwspoor te Den Haag.

Dames en heren, hartelijk welkom bij Retailpoort van Detailhandel Nederland.

Het zijn uitdagende tijden voor de winkeliers van Nederland. Maar de detailhandel komt sterker dan ooit terug, innoveert, biedt werkgelegenheid en is trots op zijn handelsgeest. De detailhandel is een zeer dynamische beroepstak en een afspiegeling van de samenleving. In de detailhandel werken 750.000 mensen. En elke dag stapt de samenleving de winkels binnen. Elke dag verwelkomen de winkeliers en hun medewerkers miljoenen mensen. De detailhandel is jaarlijks goed voor een omzet van € 80 miljard.

Een bijzonder welkom richt ik tot de heer Pechtold, lijsttrekker van D66. Meneer Pechtold, er is misschien geen politicus die zo'n sterk punt van hervorming van de arbeidsmarkt maakt als u. Over 28 dagen zijn de Tweede Kamer verkiezingen. De winkeliers van Nederland zijn enorm benieuwd wat D66 voor ons in petto heeft en rekenen erop dat de detailhandel een prominente plaats krijgt in het regeerakkoord. Zonder koopkracht en consumentenvertrouwen komt het herstel van de economie niet van de grond.

Al sinds 2000 hebben de winkeliers van Nederland één krachtige gezamenlijke belangenbehartiger. Wat begon als een eerste samenwerking is uitgegroeid tot het inmiddels bekende Detailhandel Nederland. Wij vertegenwoordigen alle winkeliers van Nederland, zowel het grootwinkelbedrijf als de zelfstandige MKB ondernemers. Dat zijn 110.000 winkels. Op onderwerpen zoals betalingsverkeer, winkelcriminaliteit, vestigingszaken spreken groot en klein met één stem. Bij dit alles worden wij gesteund door het Hoofdbedrijfschap Detailhandel.

Ook behartigen wij gezamenlijk de winkelbelangen in Brussel. Wat wij afgelopen jaar bereikt hebben zowel in Brussel als in Den Haag kunt u straks lezen in het jaarverslag 2009, dat wij u met trots overhandigen bij de uitgang.

Ik maak een zijstap naar aan ander thema dat ik met u en de aanwezigen wil delen.

3.000 doden per jaar kopte de FNV naar aanleiding van een onderzoek naar schadelijke invloeden op het werk. Schoonmakers verdienen meer respect. Vuilnismannen staken. Zijn we nu werkelijk allemaal heel erg ongelukkig met het werk dat we doen? Ik ben ervan overtuigd dat de meerderheid van de werkende beroepsbevolking met heel veel plezier haar salaris verdient. Ik erger me dan ook aan de vele negatieve berichten in de media die doen lijken alsof er alleen maar klagers bestaan. .

Ik vind dat we moeten ophouden met al die negativiteit. Laten we ook eens kijken naar wat er heel goed is! We bouwen juist aan onze sector, komen met nieuwe ideeën en bieden onze werknemers perspectief op een duurzame carrière in de detailhandel of, en dat is ook heel belangrijk, een leuke baan naast andere belangrijke activiteiten zoals de zorg voor het gezin, het doen van vrijwilligerswerk of het volgen van een opleiding.

De afgelopen weken is mij gevraagd waarom Detailhandel Nederland zich nu ook met sociale zaken gaat bezig houden. Eigenlijk is dat een heel logische stap. Wij zijn een grote sector in de Nederlandse economie maar toch is maar weinig aandacht voor onze arbeidsintensieve sector waarin bijna de helft deeltijdarbeid is.

De detailhandel is de banenmotor van de economie. De partijen die in Detailhandel Nederland samenwerken, willen ook bij het onderwerp Sociale Zaken in gezamenlijkheid optrekken. Dat sluit perfect aan bij de thema 's die nu ook in de politiek heel veel aandacht eisen en krijgen. Ik ben ervan overtuigd dat de nieuwe stuurgroep Sociale Zaken van Detailhandel Nederland een constructieve rol zal spelen. De deskundigheid van de branches in de Nationale Winkelraad van MKB Nederland en de Raad Nederlandse Detailhandel zijn bij elkaar gebracht via deze stuurgroep van Detailhandel Nederland. 1 + 1 wordt zo 3.

De detailhandel is één van de pijlers van de Nederlandse economie en zeer arbeidsintensief. 750.000 mensen verdienen een boterham in de winkel. Dat is ongeveer 10% van de beroepsbevolking. Enkele aspecten die typerend zijn voor de detailhandel wil ik niet onbenoemd laten: we zijn verweven met de samenleving, we zitten overal, we zorgen voor couleur locale en we dragen bij aan zaken als sociale veiligheid, leefbaarheid en aantrekkelijkheid van steden en andere kernen.

Het belang voor de Nederlandse economie is ook om andere redenen enorm. Denk bijvoorbeeld aan de afdracht van btw, het bieden van structurele werkgelegenheid en het bieden van een sociale infrastructuur waarin mensen werken en wonen. Dit wordt in diverse rapporten steeds weer aangetoond.

Een nieuw kabinet moet maatregelen nemen om de economische groei te herstellen en te versnellen. Dit was ook één van de belangrijkste conclusies van een studie die is uitgevoerd door VNO-NCW en MKB-Nederland, dat deze maand is verschenen. Voor de detailhandel is economische groei een essentieel gegeven om te kunnen blijven voortbestaan. Detailhandel Nederland heeft een aantal goede suggesties voor het nieuwe kabinet.

Dit gratis advies geef ik graag. Hieronder een aantal suggesties.

1. Koopkracht is cruciaal, maar de loonkosten mogen niet onnodig oplopen. Detailhandel Nederland vindt dat beter het verschil tussen de bruto-loonkosten en het netto-inkomen kan worden verkleind. Dus: verklein de wig!
2. Nog steeds betalen werkgevers premies voor werknemerszekeringszaken waarvan vastgesteld kan worden dat werknemers in de detailhandel er niets aan hebben. Zo bouwen veel werknemers met tijdelijke dienstverbanden geen rechten op arbeidsongeschiktheid op. Ook de ww-rechten, die gelukkig in onze sector meestal niet aangesproken hoeven te worden, zijn zeer beperkt of in het geheel niet aanwezig. Werknemers betalen voor premies waarvan geen gebruik wordt gemaakt. Schrap ze gewoon!
3. In de cao-onderhandelingen zullen vakbonden hun looneisen ophogen om de koopkracht op peil te houden. Zoveel mogelijk behoud van koopkracht is ook voor de winkeliers van Nederland cruciaal, omdat daarmee de bestedingen op peil blijven. Maar als de lonen stijgen, worden de boodschappen duurder. Koopkrachtverbetering zonder verhoging van de loonkosten is dan ook de beste optie.

4. Herstel het consumentenvertrouwen. Doe de hangende schouder-tjes in de ban en maakt duidelijk dat er kansen zijn die zullen worden opgepakt. Ik heb u er net een aantal gesuggereerd. Wekelijks spreek ik ondernemers en telkens weer wordt aangekaart dat de overheid er te weinig aan doet om vertrouwen en daadkracht uit te stralen. Stel dat u in het kabinet komt, dan ligt er een geweldige uitdaging!

Tegenover het afbouwen van oude rechten staan andere en nieuwe vormen van zekerheid. De zekerheid dat er altijd werk is. Dat iedereen kansen krijgt. En dat gaat gebeuren. Binnenkort zal de discussie over ontgroening, vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt weer oplaaien. Dat zouden wij bijna vergeten door de economische tegenwind.

Het wordt tijd voor een nieuw Sociaal Akkoord waarin niet alleen loonontwikkeling maar ook de pensioenen worden geregeld. Ik kan u melden dat er achter de schermen op koepelniveau bewegingen te signaleren zijn. Werkgevers hopen dat vakbonden in Nederland hun verantwoordelijkheid nemen en niet gaan kiezen voor het harde model van stakingen en onrust waardoor de economische schade alleen maar groter wordt.

In de toekomstige krapte op de arbeidsmarkt is het ook voor de detailhandel van belang om een aantrekkelijke werkgever te zijn, waar mensen graag aan de slag gaan. Vanzelfsprekend is niet alleen een goed loon de bindende factor. Arbeidsrelaties kunnen duurzaam zijn door bijvoorbeeld scholing en werk beter te combineren. Dit maakt de werkgever aantrekkelijk. Dat vereist flexibiliteit en dat bieden winkeliers.

De detailhandel is de banenmotor van de economie. De meeste mensen vinden hun eerste baantje in de winkel. Het vormt voor velen een opstap naar een werkende carrière. Maar liefst 40% van de beroepsbevolking doet bij ons zijn eerste werkervaring op. Veel jongeren die bij ons beginnen, stromen door naar andere sectoren. Met een bij ons opgedane positieve ervaring met collega's en klanten. Ook dat is duurzaam werken.

De klant is koning

De winkelier opereert in een dynamische omgeving. Externe omstandigheden als een scherpe concurrentie, verschuivende machtsverhoudingen in de keten, internet en globalisering van productie en handelsstromen laten ons niet onberoerd. Ook de veranderende opvattingen van consumenten rond openingstijden van winkels en branchevervaging spelen in toenemende mate een rol bij de inrichting van arbeidsvoorwaarden en verhoudingen.

Om de belangen van de detailhandel zo goed mogelijk te behartigen is de vereniging Detailhandel Nederland actief namens alle winkeliers van Nederland. Detailhandel Nederland is een krachtige koepel die veel bereikt en nog veel meer kan bereiken in Den Haag en Brussel. Met ingang van dit jaar dus ook op het terrein van sociale zaken – alles wat te maken heeft met de inzet van medewerkers in onze bedrijven.

Een belangrijk speerpunt is het terugbrengen van overbodige regeltjes en wetten die belemmerend werken. Maar ook veel cao-bepalingen zijn moeilijk leesbaar en zijn in de praktijk niet goed uit te leggen. Het niet goed naleven levert onnodig veel irritatie op en een slechte relatie met de vakbonden. Het is daarom in ieders belang dat het duidelijker en overzichtelijker wordt in de detailhandel.

Geef ruimte aan de werkgever om zaken zo te regelen dat het op ondernemingsniveau past. De nieuwe stuurgroep Sociale Zaken van Detailhandel Nederland wil een helder beleid ontwikkelen om deze ambities te helpen waarmaken. Deskundige leden vormen deze stuurgroep onder voorzitterschap van Luc de Baets, zoals u net heeft gezien.

De tijd is aangebroken dat de politiek zich realiseert dat wij een bepalende en invloedrijke sector zijn. Dankzij de bijna 50 miljoen klanten-contactmomenten per week vervullend we namens de maatschappij een hele belangrijke signaalfunctie naar de politiek. Daar kan de politiek haar voordeel mee doen. Tegelijk vormen de 110.000 winkels die Detailhandel Nederland vertegenwoordigt een enorme economische factor in ons land. € 80 miljard omzet is toch niet niks. Het is daarom bijzonder dat dit besef slechts summier doorklinkt in de programma's van veel politieke partijen...